

Γνωμοδότηση της Επιτροπής των Περιφερειών για την Αναθεώρηση των κατευθυντήριων γραμμών σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις περιφερειακού χαρακτήρα

(2006/C 31/07)

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ,

Έχοντας υπόψη την απόφαση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 21^{ης} Απριλίου 2005 να ζητήσει τη γνωμοδότησή της για την «Αναθεώρηση των κατευθυντήριων γραμμών σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις περιφερειακού χαρακτήρα», σύμφωνα με το άρθρο 265 της Συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας·

Έχοντας υπόψη την απόφαση του Προέδρου της της 19^{ης} Μαΐου 2005 να αναθέσει την κατάρτιση της σχετικής γνωμοδότησης στην επιτροπή «Πολιτική εδαφικής συνοχής»·

Έχοντας υπόψη το ανεπίσημο έγγραφο διαβούλευσης της ΓΔ «Ανταγωνισμός» της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σχετικά με την αναθεώρηση των κατευθυντήριων γραμμών για τις περιφερειακές ενισχύσεις·

Έχοντας υπόψη την ανακοίνωση της Επιτροπής «Τρίτη έκθεση για την οικονομική και κοινωνική συνοχή» (COM(2004) 107 τελικό)·

Έχοντας υπόψη την πρόταση κανονισμού του Συμβουλίου περί καθορισμού γενικών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο και το Ταμείο Συνοχής (COM(2004) 492 τελικό — 2004/0163 (AVC)) και τις άλλες προτάσεις κανονισμού της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για το Ταμείο Συνοχής (COM(2004) 494 τελικό — 2004/0166 (AVC)) και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ) (COM(2004) 495 τελικό — 2004/0167 (COD))·

Έχοντας υπόψη τη γνωμοδότησή της με θέμα «Τρίτη έκθεση για την οικονομική και κοινωνική συνοχή» (CdR 120/2004 τελικό) ⁽¹⁾·

Έχοντας υπόψη τη γνωμοδότησή της με θέμα «Η οικοδόμηση του κοινού μας μέλλοντος — Προκλήσεις πολιτικής και δημοσιονομικά μέσα της διευρυμένης Ένωσης 2007-2013» (CdR 162/2004 fin)·

Έχοντας υπόψη τα συμπεράσματα των Ευρωπαϊκών Συμβουλίων της Βαρκελώνης και του Γκέτεμποργκ, στα οποία τα κράτη μέλη συμφώνησαν επί ενός συμβιβασμού σχετικά με τη μείωση του επιπέδου των κρατικών ενισχύσεων στην Ευρωπαϊκή Ένωση και τον αναπροσανατολισμό τους προς θέματα κοινού ενδιαφέροντος, συμπεριλαμβανομένης της οικονομικής και κοινωνικής συνοχής·

Έχοντας υπόψη το σχέδιο γνωμοδότησής της (CdR 77/2005 rev. 1), που υιοθετήθηκε από την επιτροπή «Πολιτική εδαφικής συνοχής» στις 29 Απριλίου 2005 (εισηγητής: ο κ. **Vicente Alvarez Areces**, Πρόεδρος του Πριγκιπάτου των Αστουριών (ES/PES))·

Εκτιμώντας ότι:

- 1) το άρθρο 158 της Συνθήκης ΕΚ ορίζει τον στόχο της συνοχής ως εξής: «*Η Κοινότητα, προκειμένου να προαχθεί η αρμονική ανάπτυξη του συνόλου της, αναπτύσσει και εξακολουθεί τη δράση της με σκοπό την ενίσχυση της οικονομικής και κοινωνικής της συνοχής*». Το άρθρο III-220 της Συνθήκης για τη θέσπιση Συντάγματος της Ευρώπης προσθέτει στον στόχο αυτό και την εδαφική διάσταση·
- 2) μολονότι, κατά τη Συνθήκη ΕΚ, οι κρατικές ενισχύσεις νοθεύουν γενικά τον ανταγωνισμό ⁽²⁾, οι περιφερειακές ενισχύσεις δικαιολογούνται στην περίπτωση ορισμένων περιοχών, όταν ο συγκεκριμένος στόχος τους είναι η ανάπτυξη των περιοχών αυτών ⁽³⁾·
- 3) η ύπαρξη ενός ρυθμιστικού πλαισίου για τις κρατικές ενισχύσεις περιφερειακού χαρακτήρα μπορεί να συμβάλει θετικά στην ανακατανομή των εισοδημάτων και του πλούτου στο εσωτερικό της ΕΕ στο πλαίσιο του ευρωπαϊκού οικονομικού και κοινωνικού σχεδίου και, επομένως, στη δημιουργία στερεότερης βάσης για τη βιώσιμη οικονομική ανάπτυξη·
- 4) οι περιφερειακές ενισχύσεις είναι ένας από τους παράγοντες που επηρεάζουν την επιλογή της τοποθεσίας των επενδύσεων και το φαινόμενο της μετεγκατάστασης αρχίζει να παρατηρείται τόσο στην ευρωπαϊκή εσωτερική αγορά όσο και παγκοσμίως· η στήριξη από τις δημόσιες αρχές μέσω των κρατικών ενισχύσεων θα πρέπει να εξεταστεί από διπλή οπτική: σε ευρωπαϊκό πλαίσιο και σε συνάρτηση με το φαινόμενο της παγκοσμιοποίησης·

⁽¹⁾ ΕΕ C 318 της 22.12.2004, σελ. 1.

⁽²⁾ Άρθρο 87 της Συνθήκης ΕΚ.

⁽³⁾ Κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις περιφερειακού χαρακτήρα (98/C74/06), ΕΕ C 74 της 10/3/98.

- 5) οι περιφερειακές ενισχύσεις μπορούν να αποτελέσουν χρήσιμο μέσο για την επίτευξη των στόχων της στρατηγικής της Λισαβόνας, καθώς συμβάλλουν στην ισορροπη ανάπτυξη της βιομηχανικής πολιτικής σε όλη την επικράτεια της ΕΕ και στην επίτευξη βιώσιμης ανάπτυξης με τη δημιουργία ποιοτικών θέσεων απασχόλησης·

υιοθετήσε, κατά την 60^η σύνοδο ολομέλειάς της, της 6^{ης} και 7^{ης} Ιουλίου 2005 (συνεδρίαση της 7^{ης} Ιουλίου), την ακόλουθη γνωμοδότηση.

I. Οι απόψεις της Επιτροπής των Περιφερειών

1. Γενικές παρατηρήσεις

Η Επιτροπή των Περιφερειών

1.1 **πιστεύει** ότι οι κρατικές ενισχύσεις περιφερειακού χαρακτήρα είναι ένα μέσο που μπορεί να χρησιμοποιείται από τις δημόσιες αρχές στο πλαίσιο της συμμόρφωσης με τους στόχους της οικονομικής, κοινωνικής και εδαφικής συνοχής που προβλέπονται στο άρθρο 158 της Συνθήκης ΕΚ, για την ανάπτυξη της οικονομικής και βιομηχανικής πολιτικής τους. Αυτή η δυνατότητα που έχει αναγνωριστεί στις δημόσιες αρχές θα πρέπει να αποτελεί αντικείμενο συντονισμού, ώστε να αποφευχθεί η αύξηση των ανισορροπιών μεταξύ των χωρών και των περιφερειών·

1.2 **θεωρεί** ότι οι καλύτερα στοχοθετημένες κρατικές ενισχύσεις θα πρέπει να έχουν τρεις σαφείς στόχους:

- α) να αντισταθμίζουν τις ανεπάρκειες της αγοράς, χωρίς να στρεβλώνουν ταυτόχρονα τον ανταγωνισμό,
- β) να συμβάλλουν στη μείωση των ανισορροπιών μεταξύ των περιοχών,
- γ) να προάγουν την ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων και των περιοχών.

Ενώ οι περιφερειακές ενισχύσεις έχουν αποδειχθεί αποτελεσματικές για τον πρώτο και τον δεύτερο από τους ανωτέρω στόχους, όπως προκύπτει από τις μελέτες που διαθέτει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, για τον τρίτο στόχο ενδέχεται να απαιτείται πιο επιλεκτική βοήθεια όπως οριζόντιες ενισχύσεις (Ε&Α, περιβάλλον, κατάρτιση, απασχόληση, ΜΜΕ κλπ.). Ωστόσο, όλα αυτά τα είδη ενισχύσεων θα πρέπει να συντονίζονται όσον αφορά τους στόχους και τη λειτουργία τους και να προσανατολίζονται προς την επίτευξη των στόχων της συνοχής σε όλη την επικράτεια της ΕΕ·

1.3 **πιστεύει** ότι το σύνολο των ενισχύσεων που χορηγούνται σε συγκεκριμένη περιοχή θα πρέπει να εντάσσεται σε στρατηγικά σχέδια περιφερειακής ανάπτυξης, με προτεραιότητα στα έργα που προάγουν σαφώς την περιφερειακή ανάπτυξη. Οι ενισχύσεις αυτές, μαζί με άλλους οικονομικούς και επιχειρηματικούς παράγοντες, επηρεάζουν την επιλογή του τόπου εγκατάστασης των επιχειρήσεων και τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της περιφέρειας·

1.4 **είναι της γνώμης** ότι η πολιτική συνοχής έχει αποφέρει θετικά αποτελέσματα τα τελευταία χρόνια και ότι οι κατευθυντήριες γραμμές για τις κρατικές ενισχύσεις περιφερειακού χαρακτήρα, μαζί με τις κατευθυντήριες γραμμές για τις πολυτομεακές ενισχύσεις για μεγάλα επενδυτικά σχέδια, έχουν βοηθήσει στην επίτευξη των στόχων της ευρωπαϊκής περιφερειακής πολιτικής. Επομένως, ο ρόλος της παρακολούθησης από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή των

ενισχύσεων που χορηγούν οι κρατικές αρχές είναι πολύ σημαντικός όσον αφορά τις λιγότερο εύπορες περιφέρειες·

1.5 **θεωρεί** ότι, για να επιτευχθεί ισορροπη ανάπτυξη μεταξύ των διάφορων περιοχών της ΕΕ, πρέπει να σημειωθεί ότι οι ευρωπαϊκές περιφέρειες μπορούν να χωριστούν σε δύο ομάδες, ανάλογα με τα δύο σημαντικότερα προβλήματα που αντιμετωπίζουν:

- περιφέρειες που έχουν ιδιαίτερες δυσκολίες να επιτύχουν οικονομική ανάπτυξη και τον στόχο της σύγκλισης σε ευρωπαϊκή κλίμακα,
- περιφέρειες με υψηλότερο εισόδημα και πλούτο από τις προηγούμενες, οι οποίες πρέπει να αυξήσουν την ανταγωνιστική τους ικανότητα σε σχέση με πιο ανταγωνιστικές περιφέρειες της Ευρώπης και σε παγκόσμιο επίπεδο.

α) Αξιολόγηση των κρατικών ενισχύσεων κατά τα τελευταία χρόνια

Η Επιτροπή των Περιφερειών

1.6 **παρατηρεί** ότι τα τελευταία χρόνια, όπως προκύπτει από διάφορες μελέτες, ο όγκος των ενισχύσεων τείνει να μειωθεί στις λιγότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες, ενώ οι πιο ανταγωνιστικές περιφέρειες αυξάνουν τη στήριξη στις επιχειρήσεις τους, μέσω της ανάπτυξης διάφορων καθεστώτων κρατικών ενισχύσεων βάσει των διάφορων παρεκκλίσεων που προβλέπει η Συνθήκη ΕΚ. Η κατάσταση αυτή έχει ανεπιθύμητες συνέπειες, όπως η σημαντική μείωση της αποτελεσματικότητας των περιφερειακών ενισχύσεων και η αύξηση του συνολικού όγκου των δημόσιων δαπανών για κρατικές ενισχύσεις σε κοινοτικό επίπεδο.

β) Κανόνες

Η Επιτροπή των Περιφερειών

1.7 **υποστηρίζει** τις γενικές αρχές που υιοθέτησε η Επιτροπή στη μεταρρύθμιση των κατευθυντήριων γραμμών για τις κρατικές ενισχύσεις περιφερειακού χαρακτήρα και συγκεκριμένα:

- την επικέντρωση στις φτωχότερες περιφέρειες (της ΕΕ-25),
- την ανταγωνιστικότητα όλων των περιφερειών σύμφωνα με την αναζωογονημένη στρατηγική της Λισαβόνας,
- τη συνέχεια, με ομαλή μετάβαση από το ισχύον στο νέο σύστημα.

Επιθυμεί, όμως, να προσθέσει άλλη μία αρχή και συγκεκριμένα:

- τη συμπληρωματικότητα με τα μελλοντικά προγράμματα των διαρθρωτικών ταμείων·

1.8 **πιστεύει** ότι οι κατευθυντήριες γραμμές για τις περιφερειακές ενισχύσεις παρέχουν ένα πλαίσιο κανόνων για τον συντονισμό των άλλων κανόνων για τις οριζόντιες και τις τομεακές ενισχύσεις και χρησιμεύουν ως σημείο αναφοράς για την αντιμετώπιση διαφορών ζητημάτων που ανακύπτουν συχνά κατά την εφαρμογή των κανόνων για τις κρατικές ενισχύσεις. Θα πρέπει να διενεργηθεί αναθεώρηση και των άλλων μέσων κρατικής ενίσχυσης, με γνώμονα τη συμβολή στην επίτευξη του στόχου της συνοχής και στη μείωση του συνολικού επιπέδου των κρατικών ενισχύσεων σε κοινοτική κλίμακα, όπως ζητείται στα συμπεράσματα των Ευρωπαϊκών Συμβουλίων της Στοκχόλμης και της Βαρκελώνης·

1.9 **θεωρεί** ότι η πρόταση της Επιτροπής να συμπεριληφθούν οι νέες κατευθυντήριες γραμμές για τις ενισχύσεις περιφερειακού χαρακτήρα σε έναν κανονισμό σχετικά με την απαλλαγή από την κοινοποίηση θα μπορούσε να συμβάλει στην επιθυμητή απλοποίηση και απλούστευση των κανόνων για τις κρατικές ενισχύσεις. Ωστόσο, συνιστά να διατυπωθούν με σαφήνεια στους νέους κανόνες τα κριτήρια, οι απαιτήσεις και τα όρια για τις επιλέξιμες για χρηματοδότηση επενδύσεις,

1.10 **πιστεύει** ότι η πρόταση να ενσωματωθούν οι κατευθυντήριες γραμμές της ΕΕ σχετικά με τις πολυτομεακές ενισχύσεις για μεγάλα επενδυτικά σχέδια στις κατευθυντήριες γραμμές για τις ενισχύσεις περιφερειακού χαρακτήρα θα μπορούσε να συμβάλει στην απλούστευση των εφαρμοστέων κανόνων.

γ) Τα νέα όρια που προβλέπονται στην πρόταση της Επιτροπής

Η Επιτροπή των Περιφερειών

1.11 **εφιστά την προσοχή** στην πρόταση της Επιτροπής για τα ανώτατα όρια των ενισχύσεων, βάσει της δέσμευσης που ανέλαβαν τα κράτη μέλη στα Ευρωπαϊκά Συμβούλια της Στοκχόλμης και της Βαρκελώνης· πιστεύει, ωστόσο, ότι η πρόταση για γενική μείωση των ανώτατων ορίων, που περιλαμβάνεται στα συμβουλευτικά έγγραφα της Επιτροπής, ενδέχεται να μην είναι συμβατή — ιδίως σε ορισμένες περιφέρειες — με τους φιλόδοξους στόχους της στρατηγικής της Λισσαβόνας και τις προσπάθειες που απαιτούνται για τη συνοχή, λόγω των συνεπειών της διεύρυνσης· θεωρεί ότι ο στόχος της μείωσης του συνολικού επιπέδου των ενισχύσεων θα μπορούσε να υλοποιηθεί κατά τρόπο που να συνάδει περισσότερο με το ευρωπαϊκό πολιτικό σχέδιο, μέσω του αναπροσανατολισμού των ενισχύσεων προς πιο επιλεκτικά οριζόντια κριτήρια, σύμφωνα με τις επιταγές των Ευρωπαϊκών Συμβουλίων·

1.12 **πιστεύει** ότι η μείωση των ανώτατων ορίων των ενισχύσεων θα πρέπει να είναι βαθμιαία και να λαμβάνει υπόψη διάφορα κριτήρια που επηρεάζουν την περιφερειακή οικονομική ανάπτυξη·

1.13 **θεωρεί** ότι η Επιτροπή θα πρέπει να επεξεργαστεί μεταβατικά μέτρα για τις κρατικές ενισχύσεις περιφερειακού χαρακτήρα, τα οποία να συνάδουν με τη νέα οικονομική κατάσταση των περιφερειών και τους νέους στόχους της ευρωπαϊκής πολιτικής για τη συνοχή. Θα υπάρξει, έτσι, προοδευτική μείωση των ενισχύσεων στις περιφέρειες που βρίσκονται σε στάδιο μετάβασης από το ένα καθεστώς στο άλλο, η οποία θα τις βοηθήσει να αντιμετωπίσουν την απώλεια του δικαιώματος να χρησιμοποιούν τις κρατικές ενισχύσεις ως μέσο πολιτικής περιφερειακής ανάπτυξης·

1.14 **θεωρεί** ότι η οικονομική, κοινωνική και εδαφική συνοχή σε ολόκληρη την ΕΕ μπορεί να επιτευχθεί μόνο με διαφοροποιημένη αντιμετώπιση των διαφορών καταστάσεων. Στο πλαίσιο αυτό, οι

περιφερειακές ενισχύσεις θα μπορούσαν να συμβάλουν στην αντιστάθμιση των δυσμενών καταστάσεων που υφίστανται ορισμένες περιοχές της Ευρώπης·

Δείκτες:

1.15 **τονίζει** ότι η Ευρωπαϊκή Επιτροπή διατηρεί την κατάταξη των περιφερειών του άρθρου 87 παράγραφος 3 στοιχείο α) της ΣΕΚ, η οποία βασίζεται στο ακαθάριστο εγχώριο προϊόν, ως μέθοδο εναρμόνισης των κριτηρίων και των χαρτών με τα κριτήρια κατανομής των πόρων των διαρθρωτικών ταμείων·

1.16 **πιστεύει** ότι οι μη ενισχυόμενες περιφέρειες θα πρέπει να καταταχθούν ανάλογα με την ανταγωνιστικότητά τους. Για να προσδιοριστεί το επίπεδό τους από άποψη ανταγωνιστικότητας, θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν και άλλοι δείκτες, διαφορετικοί του παραδοσιακού ΑΕγχΠ. Διερωτάται μήπως η χρήση του περιφερειακού ποσοστού απασχόλησης ως δείκτη αναφοράς συνάδει περισσότερο με τη διατύπωση του άρθρου 87 της ΣΕΚ και με τους στόχους της ευρωπαϊκής πολιτικής για τη συνοχή. Υπενθυμίζεται σχετικά ότι ο δείκτης που έχει τεθεί ως στόχος στις συμφωνίες της Λισσαβόνας είναι το ποσοστό απασχόλησης· Ωστόσο, η Επιτροπή θα μπορούσε να εξετάσει ως ενδεχόμενο τη χρήση άλλων δεικτών, όπως το ποσοστό ανεργίας, η γήρανση του πληθυσμού ή οι δυνατότητες Ε&Α·

Καθαρές/ακαθάριστες επιχορηγήσεις:

1.17 **θεωρεί** ότι η πρόταση της Επιτροπής να βασίζονται τα μέγιστα ποσοστά των ενισχύσεων στις ακαθάριστες επιχορηγήσεις — αντίθετα με την προηγούμενη περίοδο, κατά την οποία λαμβάνονταν υπόψη τα διαφορετικά συστήματα φορολόγησης μέσω του τύπου του Καθαρού Ισοδύναμου Επιχορήγησης (ΚΙΕ)— αντί να μειώσει τον συνολικό όγκο των ενισχύσεων, όπως αναφέρει η Επιτροπή, θα αυξήσει τις διαφορές μεταξύ των ενισχύσεων που μπορούν να λαμβάνουν οι επιχειρήσεις, όχι με βάση τα κριτήρια της συνοχής, αλλά τα φορολογικά συστήματα στις διάφορες χώρες. Θα πρέπει να σημειωθεί εδώ ότι οι φορολογικές επιβαρύνσεις ποικίλλουν σημαντικά μεταξύ των 25 κρατών μελών της Ένωσης. Ωστόσο, η Επιτροπή θα μπορούσε να εξετάσει ως ενδεχόμενο τη χρήση άλλων δεικτών, όπως το ποσοστό ανεργίας, η γήρανση του πληθυσμού ή οι δυνατότητες Ε&Α·

1.18 **θεωρεί** ότι η απλούστευση δεν αποτελεί από μόνη της επαρκή δικαιολογία για την κατάργηση του υπολογισμού του ΚΙΕ. Ο υπολογισμός αυτός γίνεται με την εφαρμογή ενός τύπου, ο οποίος χρησιμοποιείται συχνά κατά την τρέχουσα περίοδο προγραμματισμού και δεν περιπλέκει ιδιαίτερα τη διαχείριση των ενισχύσεων. Επιπλέον, ο τύπος ΚΙΕ θα πρέπει να χρησιμοποιείται για τον υπολογισμό του πραγματικού αντικτύπου των κρατικών ενισχύσεων στην περιφερειακή ανάπτυξη.

2. Περιοχές που δύνανται να καλύπτονται από την εξαίρεση του άρθρου 87 παράγραφος 3 στοιχείο α) της ΣΕΚ

Η Επιτροπή των Περιφερειών

2.1 **παρατηρεί** ότι η Επιτροπή προτείνει τη μείωση των ανώτατων ορίων των ενισχύσεων και τη διαφοροποίησή τους βάσει τριών κατηγοριών κατά κεφαλήν ΑΕγχΠ, με προμοδοτήσεις για τις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις· προτείνει να αναθεωρηθεί αυτή η διάταξη, ούτως ώστε η συνολική μείωση των κρατικών ενισχύσεων να επιτευχθεί περισσότερο με τον προσανατολισμό των ενισχύσεων προς πιο επιλεκτικά οριζόντια κριτήρια που θα σχετίζονται με τη συνοχή παρά με τη μείωση των ανώτατων ορίων τους·

2.2 **προτείνει** να ληφθούν ιδιαιτέρως υπόψη οι διάφορες αυτές καταστάσεις που χρήζουν ειδικής προσοχής

2.3 **συγχαίρει** την Επιτροπή για τον τρόπο με τον οποίο αντιμετωπίζει τις εξόχως απόκεντρες περιφέρειες, σύμφωνα με τις διατάξεις της Συνταγματικής Συνθήκης (συμπεριληφθή τους στο άρθρο 87 παράγραφος 3 στοιχείο α)).

2.4 **παρατηρεί**, εντούτοις, ότι η Επιτροπή δεν έλαβε ιδιαιτέρως υπόψη την κατάσταση ορισμένων περιφερειών, όπως οι νησιωτικές, οι ορεινές, οι αραιοκατοικημένες, οι αγροτικές ή οι παραμεθόριες περιφέρειες ή ακόμη εκείνες που πλήττονται από βιομηχανικές μεταλλάξεις, των οποίων η ανάπτυξη δυσχεραίνεται από τις διαρθρωτικές τους συνθήκες.

2.5 **επισημαίνει** ότι οι περιφέρειες που πλήττονται από τις στατιστικές επιπτώσεις της διεύρυνσης πρέπει να υπαχθούν στο άρθρο 87 παράγραφος 3 στοιχείο α) για όλη τη διάρκεια της περιόδου προγραμματισμού⁽⁴⁾. υπενθυμίζει ότι ο στόχος «Σύγκλιση» της νέας πολιτικής της Επιτροπής για τη συνοχή αφορά τα λιγότερο ανεπτυγμένα κράτη και περιφέρειες, μεταξύ των οποίων και τις περιφέρειες που επηρεάζονται από τις στατιστικές επιπτώσεις της διεύρυνσης.

2.6 **πιστεύει** ότι πρέπει να καταργηθεί το όριο του 75 % του κατά κεφαλήν ΑΕγχΠ, όσον αφορά τις κρατικές ενισχύσεις, για τις περιφέρειες που πλήττονται από τις στατιστικές επιπτώσεις της διεύρυνσης, όπως γίνεται και στο άρθρο 5 του σχεδίου κανονισμού περί των γενικών διατάξεων για τα διαρθρωτικά ταμεία. Κατ' αυτόν τον τρόπο, θα επιτευχθεί πλήρης σύμπτωση μεταξύ του στόχου της σύγκλισης, όπως παρουσιάζεται στις νομοθετικές προτάσεις της Επιτροπής, και του χάρτη των ενισχύσεων περιφερειακού χαρακτήρα, στον οποίο οι περιφέρειες που πλήττονται από τη στατιστική επίπτωση θα διαφοροποιούνται από τις λοιπές περιφέρειες του στόχου της σύγκλισης μόνον από τη χαμηλότερη ένταση των ενισχύσεων που θα λαμβάνουν, κατ' αντιστοιχία προς τον μικρότερο όγκο πόρων από τα διαρθρωτικά ταμεία.

2.7 σε αντίθετη περίπτωση, οι περιφέρειες αυτές θα πλήττονταν διπλά, δεδομένου ότι οι συνέπειες της συμπεριληψής τους στις περιφέρειες του άρθρου 87 παράγραφος 3 στοιχείο γ) ή α) δεν περιορίζονται, σύμφωνα με τους ισχύοντες κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις, μόνο στο ανώτατο ποσοστιαίο όριο της ενίσχυσης, όπως επισημαίνεται στο σημείο 2.12 κατωτέρω. Επιπλέον, η συμπεριληψη περιφερειών με καθεστώς ενισχύσεων που υπάγονται σε διαφορετικές παραγράφους του άρθρου 87 της Συνθήκης θα προξενούσε επίσης προβλήματα προσαρμογής στον σχεδιασμό των μεθόδων παρέμβασης του στόχου «Σύγκλιση» των διαρθρωτικών ταμείων.

α) Πριμοδοτήσεις για ορισμένες περιφέρειες:

Η Επιτροπή των Περιφερειών

2.8 **πιστεύει** ότι θα πρέπει να εξεταστεί το ενδεχόμενο χορήγησης πριμοδοτήσεων και σε άλλες περιφέρειες με φυσικά, γεωγραφικά και δημογραφικά μειονεκτήματα και συγκεκριμένα:

— στις αγροτικές περιφέρειες,

⁽⁴⁾ Όπως δηλώνεται στη γνωμοδότηση της ΕΤΠ για την «Τρίτη έκθεση για την οικονομική και κοινωνική συνοχή» (CDR 120/2004).

- στις περιφέρειες που πλήττονται από βιομηχανικές μεταλλάξεις,
- στις περιφέρειες που πάσχουν από σοβαρά ή μόνιμα φυσικά ή δημογραφικά μειονεκτήματα όπως:
 - οι υπερβόρειες και εξόχως αραιοκατοικημένες περιφέρειες,
 - οι νησιωτικές περιφέρειες,
 - οι παραμεθόριες περιφέρειες,
 - οι ορεινές περιφέρειες.

β) Λειτουργικές ενισχύσεις:

Η Επιτροπή των Περιφερειών

2.9 **επισημαίνει** ότι οι τρέχουσες κατευθυντήριες γραμμές για τις ενισχύσεις περιφερειακού χαρακτήρα αναφέρουν ότι «Σε ορισμένες εξαιρετικές περιπτώσεις, οι ενισχύσεις αυτές μπορούν να αποδειχθούν ανεπαρκείς για την έναρξη μιας διαδικασίας περιφερειακής ανάπτυξης, όταν τα διαρθρωτικά μειονεκτήματα που παρουσιάζει συγκεκριμένη περιοχή είναι ιδιαίτερα σοβαρά. Στις περιπτώσεις αυτές και μόνο, οι περιφερειακές ενισχύσεις δύνανται να συμπληρώνονται με ενισχύσεις λειτουργίας»⁽⁵⁾.

2.10 **υπενθυμίζει** ότι οι συνθήκες που πρέπει να αξιολογηθούν για να προσδιοριστεί αν τα διαρθρωτικά προβλήματα είναι «ιδιαίτερα σοβαρά» αναφέρονται στο άρθρο III-220 της Συνθήκης για τη θέσπιση Συντάγματος της Ευρώπης.

2.11 **παρατηρεί** ότι η πρόταση για τις νέες κατευθυντήριες γραμμές για τις περιφερειακές ενισχύσεις εξαιρεί τις εξόχως απόκεντρες και τις αραιοκατοικημένες περιφέρειες από τη γενική απαγόρευση των ενισχύσεων λειτουργίας. Εντούτοις, δεν αναφέρει άλλα σαφή διαρθρωτικά μειονεκτήματα όπως εκείνα που πλήττουν τις νησιωτικές, τις παραμεθόριες ή τις ορεινές περιφέρειες. Στην περίπτωση περιφερειών με μόνιμα μειονεκτήματα, θα ήταν σκόπιμο να μην τεθεί η απαίτηση να χορηγούνται οι λειτουργικές ενισχύσεις για περιορισμένο χρονικό διάστημα και να μειώνονται προοδευτικά.

γ) Άλλες συνέπειες για τις περιφέρειες που δεν εμπίπτουν πλέον στο άρθρο 87 παράγραφος 3 στοιχείο α)

Η Επιτροπή των Περιφερειών

2.12 **τονίζει** ότι, με την κατάργηση της υπαγωγής των περιφερειών στο άρθρο 87 παράγραφος 3 στοιχείο α), δεν θα μειωθούν μόνο τα ποσοστά των ενισχύσεων, αλλά θα απολεσθούν και οι ποσοστιαίες πριμοδοτήσεις σε διάφορα οριζόντια ή τομεακά πλαίσια και οι εξαιρέσεις από ορισμένες απαγορεύσεις ή όρια, όπως για τις ενισχύσεις λειτουργίας, για τις ενισχύσεις σε προβληματικές επιχειρήσεις, για τις ενισχύσεις ad hoc κλπ.

2.13 **καλεί** την Επιτροπή να εξετάσει μήπως οι περιφέρειες με φυσικά, διαρθρωτικά ή δημογραφικά μειονεκτήματα που δεν υπάγονται πλέον στο άρθρο 87 παράγραφος 3 στοιχείο α) θα μπορούσαν να επωφεληθούν από την ευνοϊκότερη μεταχείριση των περιφερειών αυτών.

⁽⁵⁾ Κατευθυντήριες γραμμές για τις κρατικές ενισχύσεις περιφερειακού χαρακτήρα (98/C74/06), παράγραφος 5 της Εισαγωγής.

3. Περιοχές που δύνανται να καλύπτονται από την εξαίρεση του άρθρου 87 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της ΣΕΚ

Η Επιτροπή των Περιφερειών

3.1 **επικροτεί** την πρόθεση της Επιτροπής να προσαρμόσει το ποσοστό του πληθυσμού που κατοικεί στις περιφέρειες που υπάγονται στο άρθρο 87 παράγραφος 3 στοιχείο γ), ούτως ώστε να περιληφθούν στο στοιχείο αυτό όλες εκείνες οι περιφέρειες που δεν καλύπτονται πλέον από το άρθρο 87 παράγραφος 3 στοιχείο α). Πιστεύει, εντούτοις, ότι οι περιφέρειες που πλήττονται από τις στατιστικές επιπτώσεις της διεύρυνσης πρέπει, σε κάθε περίπτωση, να καλύπτονται αυτόματα από το άρθρο 87 παράγραφος 3 στοιχείο α) και, κατά συνέπεια, δεν πρέπει να περιληφθούν σε αυτήν την κατηγορία·

3.2 **επαναλαμβάνει** την έκκληση που είχε διατυπώσει στη γνωμοδότησή της για την «Τρίτη έκθεση για την οικονομική και κοινωνική συνοχή», ότι «όλες οι περιφέρειες που επηρεάζονται από το φυσικό αποτέλεσμα» (οι περιφέρειες που δεν καλύπτονται πλέον από το άρθρο 87, παράγραφος 3, στοιχείο α) λόγω της οικονομικής τους ανάπτυξης) «πρέπει να περάσουν σταδιακά από το πεδίο εφαρμογής του άρθρου 87 §3 α) σε εκείνο του άρθρου 87 §3 γ) κατά την περίοδο στήριξης». Η μετάβαση αυτή θα πρέπει να έχει την ίδια διάρκεια και ένταση της ενίσχυσης με εκείνη που προβλέπεται για τις περιφέρειες που πλήττονται από τις στατιστικές επιπτώσεις της διεύρυνσης·

3.3 **θεωρεί** ότι μεταξύ των περιφερειών που εμπίπτουν στην εξαίρεση του άρθρου 87 παράγραφος 3 στοιχείο γ) (οι περιφέρειες που χάνουν το καθεστώς του στοιχείου α)) πρέπει να εξεταστούν οι ακόλουθες ειδικές περιπτώσεις:

- οι περιφέρειες που δεν εμπίπτουν πλέον στο άρθρο 87 παράγραφος 3 στοιχείο α) για οικονομικούς λόγους, μετά την παρέλευση της μεταβατικής περιόδου που αναφέρεται στο σημείο 3.2,
- οι περιφέρειες οι οποίες, πέραν του ότι παύουν να εμπίπτουν στο άρθρο 87 παράγραφος 3 στοιχείο α), είναι επίσης:
 - αραιοκατοικημένες,
 - νησιωτικές, παραμεθόριες ή ορεινές,
 - αγροτικές περιφέρειες ή περιφέρειες που υφίστανται βιομηχανικές μεταλλαγές·

3.4 **θεωρεί** ότι οι περιφέρειες αυτές πρέπει να επωφεληθούν από προμηδοτήσεις που υπερβαίνουν τα ανώτατα όρια των γενικών ενισχύσεων·

3.5 **ζητεί**, επίσης, να είναι προσωρινά επιλέξιμες για υπαγωγή στο άρθρο 87 παράγραφος 3 στοιχείο γ) οι περιφέρειες που πλήττονται από σοβαρή οικονομική κρίση, ιδίως όταν πρόκειται για καταστάσεις που σχετίζονται με σημαντικά μέτρα αναδιάρθρωσης (όπως το κλείσιμο μιας μεγάλης επιχείρησης με τη συνακόλουθη απώλεια μεγάλου αριθμού θέσεων εργασίας)·

3.6 **ζητεί** να συμπεριληφθούν επίσης προσωρινά στο καθεστώς του άρθρου 87 παράγραφος 3 στοιχείο γ) οι περιφέρειες που πλήττονται από ορισμένα εκ των προαναφερόμενων μειονεκτημάτων με κατά κεφαλήν ΑΕγχΠ χαμηλότερο του 100 % ή με ασυνήθιστα χαμηλό ποσοστό ανεργίας. Η Επιτροπή θα πρέπει να ελέγχει περιοδικά τους περιφερειακούς οικονομικούς δείκτες, προκειμένου να αξιολογεί την επιλεξιμότητα των περιφερειών που λαμβάνουν περιφερειακές ενισχύσεις σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές,

λαμβάνοντας υπόψη την οικονομική ανάπτυξη και το ποσοστό ανεργίας·

3.7 **ζητεί** να καλύπτονται από το καθεστώς του άρθρου 87 παράγραφος 3 στοιχείο γ) τόσο οι αραιοκατοικημένες όσο και οι νησιωτικές περιφέρειες που δεν καλύπτονται από το στοιχείο α) και να επιτρέπονται για αυτές οι λειτουργικές ενισχύσεις των μεταφορών, χωρίς να είναι προσωρινές ή βαθμιαία μειούμενες·

3.8 **θεωρεί** ότι τα διάφορα προβλήματα της κάθε περιφέρειας πρέπει να αξιολογούνται σύμφωνα με διάφορα κριτήρια, ώστε να καταμετράται το δυναμικό ανάπτυξης και ανταγωνιστικότητας της κάθε περιφέρειας και να χορηγούνται οι κρατικές ενισχύσεις ευέλικτα βάσει αυτών των κριτηρίων.

4. Περιοχές που καλύπτονται από τον στόχο της περιφερειακής ανταγωνιστικότητας και απασχόλησης

Η Επιτροπή των Περιφερειών

4.1 **επικροτεί** την απόφαση της Επιτροπής να προτιμήσει μια θεματική προσέγγιση από μια προσέγγιση βάσει επιλεγμένων γεωγραφικών περιοχών, προκειμένου να επιτευχθεί συνοχή της πολιτικής ανταγωνισμού με την περιφερειακή πολιτική και τους στόχους της Λισαβόνας και του Γκέτεμποργκ·

4.2 όσον αφορά τη διάταξη σύμφωνα με την οποία οι περιφέρειες που εξαίρονται από το άρθρο 87 παράγραφος 3 στοιχεία α) και γ) μπορούν να είναι επιλέξιμες για οριζόντιες ενισχύσεις, σύμφωνα με τους στόχους των τελευταίων Ευρωπαϊκών Συμβουλίων, **προειδοποιεί** ότι επιβάλλεται ενδεχομένως να ληφθούν υπόψη οι οικονομικές συνθήκες και οι εδαφικές διαφορές για την εκπλήρωση των στόχων της περιφερειακής πολιτικής·

4.3 **προτείνει**, επομένως, να ταξινομούνται οι περιφέρειες βάσει του επιπέδου ανταγωνιστικότητάς τους, ώστε να μπορούν να διαβαθμιστούν οι οριζόντιες ενισχύσεις που χορηγούνται·

4.4 **πιστεύει** ότι, για να επιτευχθεί πραγματική συνοχή μεταξύ της πολιτικής ανταγωνισμού και της περιφερειακής πολιτικής, τα κριτήρια για την εδαφική ταξινόμηση των μη ενισχυόμενων περιφερειών πρέπει να καλύπτονται από τις νέες κατευθυντήριες γραμμές για τις περιφερειακές ενισχύσεις και ότι τα οριζόντια πλαίσια πρέπει να παρέχουν τη δυνατότητα ευνοϊκότερης μεταχείρισης των περιφερειών με χαμηλότερα επίπεδα ανταγωνιστικότητας, βάσει της ταξινόμησης που ακολουθείται στις κατευθυντήριες γραμμές για τις περιφερειακές ενισχύσεις. Αυτή η ευνοϊκότερη μεταχείριση θα πρέπει να περιλαμβάνει προμηδοτήσεις που υπερβαίνουν τα όρια των ενισχύσεων που ισχύουν για τα οριζόντια πλαίσια·

4.5 **εφιστά την προσοχή** της Επιτροπής στο γεγονός ότι, στην πλέον πρόσφατη πρότασή της για τα ανώτατα όρια των περιφερειακών ενισχύσεων, η μοναδική αύξηση του ποσοστού αφορούσε τις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις των μη επιλέξιμων περιφερειών. Αυτό έρχεται σε αντίθεση με την προγραμματιζόμενη σημαντική μείωση για ορισμένες επιλέξιμες περιοχές (ιδίως για όσες επηρεάζονται από τις στατιστικές και τις φυσικές επιπτώσεις)·

4.6 **θεωρεί** ότι οι στόχοι της πολιτικής της συνοχής που ορίζονται στη Συνθήκη απαιτούν διαφορετική μεταχείριση, ανάλογα με τις διάφορες περιστάσεις και τα προβλήματα που πράγματι υπάρχουν, και **ζητεί** από την Επιτροπή να προσδιορίσει τη διαφορετική μεταχείριση που απαιτείται για κάθε περιφέρεια, ανάλογα με το επίπεδο ανάπτυξης και ανταγωνιστικότητάς της·

4.7 **τονίζει** την περίπτωση των μη ενισχυόμενων περιφερειών που συνορεύουν με ενισχυόμενες και **ζητεί** σε τέτοιες περιπτώσεις, εκτός από τον καθορισμό διαφοροποιημένων ανώτατων ποσοστών ενίσχυσης μεταξύ των δύο περιφερειών, να λαμβάνονται υπόψη και άλλες παράμετροι για τη σύγκριση των οικονομικών και των ανταγωνιστικών τους δυνατοτήτων. Με τον τρόπο αυτό αποτρέπεται η δημιουργία καταστάσεων που δεν συνάδουν με την ευρωπαϊκή πολιτική συνοχής·

4.8 **ζητεί** από την Επιτροπή να καθορίσει ανώτατα όρια των συνολικών κρατικών ενισχύσεων ανάλογα με το επίπεδο της περιφερειακής ανταγωνιστικότητας. Τα όρια αυτά θα μπορούσαν να προσδιορίζονται βάσει του κατά κεφαλήν ΑΕγχΠ ή βάσει του πληθυσμού.

5. Περιφερειακές ενισχύσεις και οριζόντια πλαίσια

Η Επιτροπή των Περιφερειών

5.1 **ζητεί**, για να επιτευχθούν οι στρατηγικοί στόχοι που καθορίστηκαν στις συνόδους κορυφής της Λισαβόνας και του Γκέτεμποργκ, να χορηγούνται οι οριζόντιες ενισχύσεις (Ε&Α, περιβάλλον, απασχόληση, επαγγελματική κατάρτιση, ΜΜΕ κλπ.) ιδίως στις περιφέρειες με χαμηλότερο επίπεδο οικονομικής ανάπτυξης ή ανταγωνιστικότητας· προς το σκοπό αυτό, θα πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη έμφαση στο συντονισμό των διαφόρων κανόνων που διέπουν τις περιφερειακές και τις οριζόντιες ενισχύσεις·

5.2 **ζητεί** να χορηγούνται τόσο στις ενισχυόμενες όσο και στις μη ενισχυόμενες περιφέρειες πριμοδοτήσεις που να υπερβαίνουν τα όρια των ενισχύσεων που προβλέπονται στα διάφορα οριζόντια πλαίσια ενισχύσεων· οι πριμοδοτήσεις αυτές θα πρέπει να είναι διαβαθμισμένες και σύμφωνες με τις διάφορες περιφερειακές καταστάσεις και να αποδίδουν ιδιαίτερη έμφαση και να προβλέπουν μεγαλύτερα περιθώρια ευελιξίας για τα κέντρα τεχνολογικής καινοτομίας·

5.3 **θεωρεί** ότι οι ενισχύσεις de minimis, χαμηλού επιπέδου ή με περιορισμένες συνέπειες στο κοινοτικό εμπόριο δεν μπορούν από μόνες τους να αντισταθμίσουν τα χαμηλά επίπεδα ανάπτυξης σε μια συγκεκριμένη περιφέρεια· αντιθέτως, τέτοιες ενισχύσεις μπορούν να χρησιμοποιούνται περισσότερο για χώρες ή περιφέρειες με μεγαλύτερες οικονομικές δυνατότητες και, επομένως, υψηλότερους δείκτες πλούτου·

5.4 **προτείνει**, επομένως, στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή να αναλύσει και να λάβει υπόψη της τον αντίκτυπο αυτού του τύπου ενισχύσεων στην περιφερειακή ανάπτυξη.

6. Τομεακές ενισχύσεις και περιφερειακή ανάπτυξη

Η Επιτροπή των Περιφερειών

6.1 **τονίζει** ότι οι ενισχύσεις που χορηγούνται σε ορισμένους τομείς επηρεάζουν ιδιαίτερα την οικονομική ανάπτυξη των περιφερειών· αυτό ισχύει, επί παραδείγματι, για τον τομέα των μεταφορών· **επισημαίνει** την ανάγκη ενίσχυσης των εταιρειών αερομεταφορών χαμηλού κόστους ή των θαλάσσιων μεταφορών, η οποία μπορεί να συμβάλει στην ανάπτυξη περιφερειών με μεγαλύτερα οικονομικά προβλήματα, τα οποία προξενούνται συχνά από γεωγραφικά μειονεκτήματα·

6.2 **προτείνει** να καταβληθούν ιδιαίτερες προσπάθειες στον τομέα αυτό με στόχο τον αποτελεσματικό συντονισμό του συνόλου των ενισχύσεων που επηρεάζουν την περιφερειακή ανάπτυξη, ώστε να εξασφαλιστεί μια ευνοϊκή μεταχείριση των τομεακών ενισχύσεων που χορηγούνται σε λιγότερο αναπτυγμένες και λιγότερο ανταγωνιστικές περιφέρειες·

6.3 **επικροτεί** τις προσπάθειες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την ανάπτυξη του κανονιστικού πλαισίου για τις κρατικές ενισχύσεις προς τις υπηρεσίες γενικού οικονομικού ενδιαφέροντος. Θα ήταν επίσης ευκαίριο να δημιουργηθεί ένα ευνοϊκότερο πλαίσιο ανάπτυξης των υπηρεσιών γενικού οικονομικού ενδιαφέροντος για τις λιγότερο εύπορες περιφέρειες και για τις περιφέρειες που πάσχουν από σοβαρά ή μόνιμα φυσικά ή γεωγραφικά μειονεκτήματα, καθώς και ένα σαφές και πλήρες πλαίσιο για τη διάκριση των υπηρεσιών που έχουν οικονομική σημασία από εκείνες που δεν έχουν·

6.4 **φρονεί** ότι η απαλλαγή από την υποχρέωση κοινοποίησης των αντισταθμίσεων για την παροχή δημόσιας υπηρεσίας θα πρέπει να επεκταθεί και στις υπηρεσίες γενικού ενδιαφέροντος που αντιστοιχούν σε θεμελιώδεις λειτουργίες των δημόσιων αρχών, ιδιαίτερα δε σε εκείνες που αφορούν την κοινωνική στέγαση, τα δημόσια νοσοκομεία, την εκπαίδευση και τις γενικές κοινωνικές υπηρεσίες. Η Επιτροπή θα πρέπει να αυξήσει τα όρια για την κοινοποίηση και η κοινοποίηση θα πρέπει να γίνεται εκ των υστέρων. Έτσι, η τυπική αυτή διαδικασία δεν θα έχει αρνητικό αντίκτυπο στην παροχή ουσιαστών υπηρεσιών, οι οποίες διαφορετικά θα κινδύνευαν να παρεμποδιστούν.

7. Είδη ενισχύσεων

Η Επιτροπή των Περιφερειών

7.1 **υπενθυμίζει** ότι οι περιφερειακές ενισχύσεις χαρακτήρα χορηγούνται ως άμεσες ενισχύσεις για επενδύσεις ή για τη δημιουργία απασχόλησης μέσω επενδύσεων. Εντούτοις, άλλα μέσα στήριξης έχουν επίσης αποδειχθεί ιδιαίτερα αποδοτικά για την προαγωγή του επιχειρηματικού πνεύματος και των παραγωγικών επενδύσεων που βελτιώνουν το οικονομικό κλίμα, όπως η συμμετοχή στο μετοχικό κεφάλαιο των επιχειρήσεων, τα περιφερειακά κεφάλαια υψηλού κινδύνου, τα φυτώρια επιχειρήσεων, οι εγγυήσεις, οι βιομηχανικές εγκαταστάσεις προσιτού κόστους (ιδίως σε περιφέρειες όπου οι τιμές είναι ιδιαίτερα υψηλές) κλπ·

7.2 **παροτρύνει** την Επιτροπή να εξετάσει τη δυνατότητα προσθήκης νέων μορφών στήριξης των περιφερειακών ενισχύσεων, με τις οποίες θα μπορέσει να βελτιστοποιηθεί η χρήση των δημόσιων πόρων και να μειωθεί ο αντίκτυπος στον ανταγωνισμό.

8. Ενισχύσεις και μετεγκατάσταση

Η Επιτροπή των Περιφερειών

8.1 **παρατηρεί με ικανοποίηση** ότι η πρόταση για τους νέους κανονισμούς που αφορούν τα κοινοτικά διαρθρωτικά ταμεία καθιερώνει την απαίτηση διατήρησης των επενδύσεων επί επταετία, με διακοπή της κοινοτικής ενίσχυσης αν η επωφελούμενη εταιρία μετεγκατασταθεί σε άλλη περιοχή πριν από την εκπνοή του διαστήματος αυτού. Εντούτοις, θα μπορούσαν να προβλεφθούν εξαιρέσεις σε συνάρτηση με τα τεχνολογικά χαρακτηριστικά των διαφόρων κλάδων.

9. Ορισμός της αρχικής επένδυσης

Η Επιτροπή των Περιφερειών

9.1 **πιστεύει** ότι η εδραίωση των επιχειρήσεων που είναι ήδη εγκατεστημένες σε μια περιφέρεια είναι εξίσου σημαντική με την προσέλκυση νέων επιχειρήσεων. Επομένως, δεν πρέπει να τυγχάνουν δυσμενούς μεταχείρισης οι επιχειρήσεις που είναι ήδη εγκατεστημένες σε μια περιοχή και επενδύουν για τη διεύρυνση ή την εδραίωσή τους, σε σχέση με νέες επιχειρήσεις με παρόμοια επενδυτικά σχέδια που εγκαθίστανται στην ίδια περιοχή. Εξάλλου, η πρόβλεψη ενίσχυσης μόνο για την αρχική έναρξη λειτουργίας θα μπορούσε να αποτελέσει κίνητρο μετεγκατάστασης επιχειρήσεων·

9.2 **παρατηρεί** ότι το κόστος αγοράς και ανάπτυξης γαιών ποικίλλει σημαντικά από τη μία περιφέρεια στην άλλη, ανάλογα με τα φυσικά χαρακτηριστικά του εδάφους· γι' αυτό, αντί να αποκλειστεί η χρηματοδότηση για την αγορά γαιών, θα ήταν προτιμότερο να μειωθεί το ποσοστό της επί του συνόλου της σχεδιαζόμενης επένδυσης στις περιφέρειες όπου η αγορά, η ανάπτυξη κλπ. των γαιών αποτελούν σημαντικό παράγοντα·

9.3 **προτείνει**, επίσης, να καθιερωθούν συστήματα ή ποσοστά για τις επενδύσεις σε άυλα στοιχεία, ώστε να περιοριστεί το μέγιστο ποσό χρηματοδότησης σε σχέση με τη συνολική επένδυση.

II. Συστάσεις της Επιτροπής των Περιφερειών

Η Επιτροπή των Περιφερειών ζητεί:

1. να μεταρρυθμιστούν οι περιφερειακές ενισχύσεις κατά τρόπον ώστε να μειωθεί το συνολικό τους ύψος, όπως ορίστηκε στα Συμβούλια της Στοκχόλμης και της Βαρκελώνης, και να αναπροσανατολιστούν σε συνάρτηση με τους στόχους της συνοχής, λαμβάνοντας υπόψη τις διαφορετικές περιφερειακές συνθήκες και τις προτεραιότητες της ΕΕ. Η μείωση του συνολικού όγκου των περιφερειακών ενισχύσεων θα μπορούσε να επιτευχθεί με μέσα πιο δίκαια από τη γενικευμένη μείωση των ανώτατων ορίων και μόνο·

2. να διατηρηθεί η έννοια του καθαρού ισοδύναμου επιχορήγησης για τον υπολογισμό των περιφερειακών ενισχύσεων·

3. να προβλεφθούν μεταβατικές περίοδοι για τις περιφέρειες που υπάγονταν πριν στο στοιχείο α) και θα υπάγονται τώρα στο στοιχείο γ) του άρθρου 87 παράγραφος 3. Στις περιπτώσεις αυτές, προτείνεται να διαβαθμιστούν οι ενισχύσεις, ούτως ώστε να μην επιβαρυνθούν αυτές οι περιφέρειες με το κόστος της διεύρυνσης (περιφέρειες της στατιστικής και της φυσικής επίπτωσης). Ζητείται, επίσης, καλύτερη αντιμετώπιση των περιφερειών που υπάγονται στο καθεστώς του στοιχείου γ) και εκείνων που θα απολέσουν το καθεστώς αυτό, παρότι θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη το μέγιστο όριο του πληθυσμού που ωφελείται από περιφερειακές ενισχύσεις·

4. να οριστούν αντικειμενικά κριτήρια και ισχυρά νομικά επιχειρήματα για την κατάταξη των περιφερειών και τη διαβάθμιση των περιφερειακών ενισχύσεων βάσει των στόχων της συνοχής·

5. να οριστούν κριτήρια κατάταξης ώστε να ληφθούν υπόψη τα ειδικά χαρακτηριστικά κάθε περιφέρειας, ανεξάρτητα από τη γεωγραφική της θέση. Η κατάταξη αυτή θα μπορούσε να προσαρμοστεί κατά τρόπον ώστε να λαμβάνεται υπόψη η πρόοδος που σημειώνει κάθε περιφέρεια·

6. να προβλεφθούν πριμοδοτήσεις των ποσοστών στις περιφέρειες με φυσικά, δημογραφικά ή διαρθρωτικά μειονεκτήματα, είτε υπάγονται στο στοιχείο α) είτε στο στοιχείο γ) του άρθρου 87 παράγραφος 3 της ΣΕΚ·

7. να ενσωματωθούν οι πριμοδοτήσεις στα οριζόντια πλαίσια για τις περιφέρειες βάσει των επιπέδων ανάπτυξης και ανταγωνιστικότητάς τους (ενισχυόμενες και μη ενισχυόμενες περιφέρειες)·

8. να συντονιστούν οι κατευθυντήριες γραμμές για τις περιφερειακές ενισχύσεις χαρακτήρα με τις οριζόντιες ενισχύσεις και τους στόχους προτεραιότητας του προγράμματος δράσης της Λισαβόνας·

9. να περιληφθούν συνεκτικά κριτήρια στις κατευθυντήριες γραμμές για τις ενισχύσεις περιφερειακού χαρακτήρα οι οποίες προορίζονται για βασικούς τομείς της περιφερειακής ανάπτυξης·

10. να μελετηθεί και να αναλύσει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή την ποικιλομορφία των περιφερειακών συνθηκών που υπάρχουν στην Ευρώπη, ούτως ώστε να προσαρμόσει τις προτάσεις της με κριτήρια δικαιοσύνης·

11. οι ενισχύσεις που θα μπορούν να χορηγηθούν σε μια περιφέρεια να εντάσσονται σε στρατηγικά σχέδια περιφερειακής ανάπτυξης·

12. να εξεταστούν άλλοι δείκτες για την εκτίμηση της περιφερειακής οικονομικής κατάστασης, όπως είναι το ποσοστό απασχόλησης, ιδίως στην περίπτωση των μη ενισχυόμενων περιφερειών·

13. να μελετηθεί κατά πόσον θα ήταν σκόπιμο να χρησιμοποιηθούν άλλες μορφές επιχειρηματικής ενίσχυσης, πιο εύκολες στη διαχείρισή τους και με μικρότερο κόστος σε δημόσιους πόρους·

14. να θεσπιστούν υψηλότερα όρια για την κοινοποίηση των υπηρεσιών γενικού οικονομικού ενδιαφέροντος και η κοινοποίηση αυτή να γίνεται εκ των υστέρων, με διαφοροποίηση εκείνων που αποτελούν δικαιώματα αναγνωρισμένα από τα εθνικά συντάγματα και δεν είναι οικονομικές υπηρεσίες·

15. να αποδοθεί ιδιαίτερη προσοχή σε νέες μορφές στήριξης των επιχειρήσεων (κεφάλαια υψηλού κινδύνου, εγγυήσεις, συμμετοχή στο μετοχικό κεφάλαιο, φορολογικές ελαφρύνσεις κλπ.).

Βρυξέλλες, 7 Ιουλίου 2005

Ο Πρόεδρος
της Επιτροπής των Περιφερειών
Peter STRAUB